

**Forslag til forespørgselsdebat om, hvilke tiltag der skal til fra politisk side for at motivere fiskere, fangere og andre lavindkomstgrupper til at søge over i fremtidens givtigere væksterhverv med henblik på at øge vort lands samlede produktivitet.**

(Niels Thomsen, Demokraatit Partiiat)

**Svarnotat**

(Naalakkersuisoq for Erhverv og Arbejdsmarked)

Det er en spændende debat, som Niels Thomsen lægger op til om hvordan vi sørger for, at de, der har størst risiko for ledighed i fremtiden, bliver dem, som drager mest nytte af de muligheder for omskoling og opkvalificering, der stilles til rådighed for befolkningen.

Naalakkersuisut har nogle arbejdsmarkedspolitiske redskaber som er udviklet med henblik på at *påvirke* arbejdsmarkedet, når udviklingen ikke af sig selv er hensigtsmæssig, f.eks. i relation til mangel på kvalificeret hjemmehørende arbejdskraft og i forbindelse med at sørge for, at befolkningen i størst mulig omfang er aktive på arbejdsmarkedet.

Der findes i dag forskellige indsatser, som knytter sig specifikt til fangere og fiskere, og der findes en række muligheder for omskoling og opkvalificering generelt., såsom transport af turister, betalingsjagt, fisketure med mere. Har man i dag en baggrund som fanger eller fisker, vil man, når man søger over i andre fag, blive betragtet som ufaglært. Til trods for at de mange års erfaring indenfor deres område.

Derfor arbejder Naalakkersuisut hen imod at fiskeriet og fangst gøres økonomisk forsvarligt, leverings sikkerhed, arbejde for at restauranter gøre mere brug af grønlandske råvarer med mere. Med hensyn til fangere og fiskeres sprogkundskaber lægger Naalakkersuisut dog vægt på, at der skal etableres en grundig tilvejebringelse af mulige tiltag som indebærer, at disse personer skal have villighed til at kunne overgå til andet erhverv via omskolingsprocesser. Naalakkersuisut er opmærksom på, at sprogfærdighederne i visse tilfælde kan være en hindring til at lade de enkelte personer overgå til evt. at deltage i omskolingsprocesser, især når disse alene taler det grønlandske sprog.

Piareersarfiit indgår i Naalakkersuisuts Uddannelsesplan og er samfinansierede af kommunerne og Selvstyret. Princippet er, at det enkelte individ skal kunne få vejledning og almen opkvalificering i forhold til både arbejdsmarked og uddannelse ét sted – på Piareersarfiit.

Undervisningen består af almen opkvalificering i grønlandsk, dansk, engelsk og matematik med landsdækkende prøver. Personlig kompetenceudvikling via værkstedsfag, samtaler med videre, samt undervisning med sigte på at eleverne gennemfører Folkeskolens Afgangsprøve. Efter afsluttede undervisningsforløb kan individet søge videre på gymnasiet eller en erhvervsskole.

”Projekt for Kompetenceudvikling af Ufaglærte” (PKU) tilbyder kurser af 3-10 ugers varighed på brancheskoler over hele Grønland, hovedsageligt i væksterhverv. I dag tilbydes der kurser indenfor bl.a. mineområdet, søfart, turisme med særligt fokus på outfittere og meget andet. På Fanger- og Fiskerskolen i Uummannaq kan eleverne få undervisning som sigter på at gøre deres erhverv mere

lønsomt ved bl.a. at øge udnyttelsen af fangststyr og udvikle nye fangststyr og -metoder. Kurserne er generelt tilrettelagt, så der både er et bredt og et mere fag-specifikt indhold.

Medio maj 2010 opstartes et projekt angående vurdering af realkompetencer i befolkningen. Projektet har som formål at udvikle og afprøve en model for realkompetencevurdering, som er tilpasset grønlandske forhold. Realkompetence kan defineres som: *En persons samlede kvalifikationer, viden og færdigheder, uanset hvor og hvordan de er erhvervet.* Det, der tæller, er således ikke, hvor man har tilegnet sig viden eller færdigheder, men at man har lært det og kan dokumentere denne læring: En vurdering, som kan være med til at motivere det enkelte individ og danne grundlaget for videre uddannelse eller beskæftigelse.

Medio 2010 åbner ”Videncenter for Kompetenceudvikling på Råstofområdet” i Sisimiut. Centret skal bl.a. indhente og ajourfører viden fra virksomheder i Råstofsektoren om deres kompetencebehov, udvikle kurser samt formidle relevant viden til andre brancheskoler, som også uddanner medarbejdere til råstofsektoren.

Derudover arbejder Naalakkersuisut på, at de kommende års behov for faglært arbejdskraft, ikke mindst i tilknytning til væksterhvervene, bør lede til en større brug af den eksisterende voksenlærlingeordning. En mere omfattende brug af voksenlærlingeordningen vil give gode muligheder for at erhvervede færdigheder og erfaringer kan komme virksomhederne til gode, samtidig med, at lærlingen får umiddelbar kontakt til arbejdsmarkedet.

Landsstyrets Uddannelsesplan fra 2006 udpeger de ufaglærte som en prioriteret målgruppe i årene 2006-2013. Målet er at mindske ledigheden og sikre arbejdskraft til væksterhverv. Naalakkersuisut kommer også i årene fremover at holde dette fokus med særlig opmærksomhed på lavindkomstgrupper som fangere og fiskere.

Med disse ord ser Naalakkersuisut frem til en spændende debat.